

2020 – ANUL IORGA, ANUL SĂMĂNĂTORIȘTILOR (XXXVII):
 Originea și marginile polemicilor! - Imoralitatea intelectuală, falsificarea
 științifică ... - Unui critic! – De mor polemicile ...!

Anul Iorga
Anul sămănătoristilor

Originea și marginile polemicilor!
ori-cine trebuie să-și aleagă ținta după puteri
e așa de ușor să-ți cîntărești prea mult puterile ...

Și, dacă păcătosul nu vrea să fie viu,
cine poate învinui pe cel ce ar cere
și „moartea” acestuia?

În suflet ți-a sădit sămînța urii
Deci nu mă mir că azi mi-arunci injurii ...
Insultă, scumpul meu, fără zăbavă
Păn' ce mai ai venin pe cerul gurii!

În societățile cu o cultură începătoare,
unde critica de sine însuși
e prea puțin răspîndită
și lumea nu îndreaptă pe
cei prea cutezători printr'o
judecată fără părtenerie ...
ce interesează e cum e omul!

șagunism - tribunism - sămănătorism

un organism social
prin cultură

Vă invităm să analizați și argumentele din articolul „Originea și marginile polemicilor”, apărut în revista literară săptămânală „SĂMĂNĂTORUL” (nr. 39 din 28 septembrie 1903): «Polemistul se poate afla înaintea unui om cu intenții bune. A judecat greșit, socotind că făptuiește bine, a muncit din greu, socotind că în fundul săpăturilor sale a găsit un bulz de adevăruri de aur, sau, într'un nobil avînt către frumos, s'a înșelat, luînd focuri rătăcitoare drept lumină trainică. Firește că ori-cine trebuie să-și aleagă ținta după puteri. Dar e așa de ușor să-ți cîntărești prea mult puterile, și aceasta se întîmplă mai ales în societățile cu o cultură începătoare, unde critica de sine însuși e prea puțin răspîndită și lumea nu îndreaptă pe cei prea cutezători printr'o judecată fără părtenerie. Poate cel ce n'a izbutit e chiar în stare să-și găsească altă dată mai bine drumul. În asemenea casuri, așa de dese la noi, omul trebuie să fie cruțat și dojana trebuie să cuprindă mai ales sfaturi bune, îndrumări folositoare. Lucrul se schimbă cînd ai înaintea un om care e lipsit de ori-ce naivitate și sîngăcie, care-și dă samă de rătăcirile sale, pe care înfățișîndu-le ca singurul drum potrivit, le întrebuițează ca să culeagă de la cei ispitiți vama unei reputații nemeritate, unui cîștig material rău cîștigat. Și încă mai aspru trebuie să cadă critica răsplătitoare asupra aceluia ce se îndărătnicește în păcatul său, fiind-că are interesul s'o facă. Cu cît talentul sau energia vinovatului sînt mai mari, cu cît situația lui e mai înaltă, cu cît vîrsta-i dă mai multă autoritate și lumea e mai deprinsă a-l asculta, cu atît mai puțin se cuvine a-l cruța. Adese ori se impune să explici cartea sau fapta rea prin întreaga viață publică a omului pe care trebuie să-l

atingă, spre binele tuturor, o puternică lovitură de dărîmare. **Așa se regenerează vremile rele și se pregătesc altele mai bune, iar nu prin compromisuri, combinații și binețe false de oameni atît de „bine crescuți”, atît de afabili și de plini de fățarnicie, în cît putrezește sufletul într’înșii. Imoralitatea intelectuală, falsificarea științifică, insanitatea literară sînt negații care cutează să se acrediteze ca afirmații și care trebuie dezvăluite în toată negativitatea lor vrednică de despreț. Și, dacă păcătosul nu vrea să fie viu, cine poate învinui pe cel ce ar cere și „moartea” acestuia?** Căci în ființa incapabilă de îndreptare a unui asemenea vinovat se află ascunsă o întregă sumă de fapte asemeni, și aceste fapte se cuvine să se împiedece prin sfărîmarea desăvîrșită a trecerii față de public și a încrederii în sine, pe care le-ar fi avînd omul ce pregătește, chiar fără voia lui, acte publice dăunătoare pe terenul educației, literaturii și științei. Zeițele acestea rămîn fără prihană la popoarele sănătoase și înfloritoare, care au, pe culmile lor ideale, un templu pentru dînsese. Acestea ca o lămurire, din partea mea și a celor ce lucrează aici împreună cu mine, în ceia ce privește atacurile ce au pornit din aceste coloane, pentru a birui mai curînd sau mai tîrziu, și acelea ce vor mai porni, neapărat și în afară de ori-ce considerații de persoane, de ori-ce slăbiciuni, cum le au numai oamenii comozi și fricoși, în ciuda tuturor împrôșcăturilor de tină ale vrăjmașilor ce-și mănîncă inima de ură și a săgeților trimise pieziș de unii prieteni ce nu încap de persoana noastră iubită, - de cîte ori se va cere înlăturarea cu cruțare sau înfierarea dureroasă a unui lucru ce nu se cade să fie, a unei persoane ce nu e chemată să influențeze spiritul public, viitorul nostru național. Și astfel, în toată măsura puterilor noastre, **vom fi slujit cu credință neamului, care-și va aduce aminte de noi. N. IORGA.»**

Poetul **St.O.Iosif** susținea poziția publicației („Sămănătorul”, nr. 42, din 16 octombrie 1905), prin poezia: **“Unui critic”**: «O lume vede cum gonit de Furii,/ Îți terfelești talentu’n glod și pleavă,/ De cînd închipuirea ta bolnavă,/ **În suflet ți-a sădit sămînța urii./ Deci nu mă mir că azi mi-arunci injurii./** Cînd încă ieri mă ridicai în slavă; / **Insultă, scumpul meu, fără zăbavă./ Păn’ ce mai ai venin pe cerul gurii!** Ci totuși nu credeam c’asa reptilă/ Supt zîmbetu-ți viclean se poate-ascunde,/ Azi îns’o văd cum cearcă să m’apuce .../ Mă dau în lături, făcu-mi sfinta cruce,/ Și nici nu știu cum ți-ași putea răspunde:/ Să rîd? ... Ori mai degrab’ să-ți plîng de milă! **St. O. Iosif**». În acest an, marcat de alegerile locale, județene și parlamentare, reproducem recomandarea făcută de istoricul Nicolae Iorga, intitulată sugestiv **„În ajunul alegerilor”**: «**Aveți alegerile înaintea d-voastră. Îngăduiți-mi un sfat care nu are a face cu „politica”.** Atunci cînd întâlnești un om în drum îl judeci după haină și pălărie sau după florile ori bățul ce ține în mână? **Nu, ci după ființa lui d’inuntru.** Tot așa, supt multe feluri de veșminte de partid se **înfățișează cine cere votul lumii muncitoare. Dar ce interesează e cum e omul. Cercetați-l în viața, în munca și în fapta lui. Aceasta, numai aceasta hotărăște. N. Iorga**». Nu întâmplător, în „Cronica veselă” („Sămănătorul” nr. 7 din 11 februarie 1907) apărea poezioara **„Să ne-nțelegem”**: «**Pardon, mă rog, să ne-nțelegem! .../ De mor polemicile toate,/ Înseamnă c’am svîrlit afară/ Mai toată sarea din bucate ...**».

În revista „Sămănătorul” nr. 1 (1 ianuarie 1906), apărea articolul **„Ce este „sămănătorul”?**”, istoricul Nicolae Iorga dorind să reafirme linia publicației și contribuția pe care o aduce aceasta la culturalizarea cititorilor. Reproducem articolul: «Oricine a urmărit cu luare-aminte

și nepărtinire articolele care au precedat pe acesta, oricine a căutat să-și facă o părere asupra fondului discuției, și nu asupra faptului dacă avem o tactică mai bună decât cruciații cu sau fără perciuni cari se ridică împotriva noastră, acel trebuie să se fi încredințat că aceasta nu e o revistă exclusivă, că aceasta nu e o revistă de cerc restrâns, de gașcă sau de persoană, că ea nu e supusă niciunui regim de dominație, de tiranie sau de exploatare, că ea nu apare pentru a da exemple la o anumită teorie care să fi fost la începutul lucrurilor. Trebuie să adaug că nu e nici o revistă închinată polemicii precum sînt tocmai cele, așa de puțin serioase și folositoare, care se scot, dragă Doamne, pentru a ne combate, în hatîrul acelei mulțimi de pătimiși și neînțelegători cari nu încap nici-odată de puținul bine desinteresat, de puținul prinso de jertfă roditoare ce se poate aduce și în această țară celor mai înalte interese ale unui popor.

Astfel de reviste polemice, de reviste-pamflet se scot din partea unor ambiții jignite, din partea unor invidii zăcute și amărîte, din partea unor răzbunări învierșunate care nu se mai pot stăpîni și zbucesc într'o bună zi cu strigătul, care face să se oprească în loc, uimiți, trecătorii: **Vreau să-l omor, vreau să-l omor!** Nici-unul dintre cei ce se află astăzi la această bună vatră veche a „Sămănătorului” n'are să-și răzbune pe nimeni, n'are să prigonească pe nimeni, n'are să facă zile amare și zile fripte nimănuia. **Toți la un loc n'am înțeles niciodată să ținem un public lîngă noi prin cîte un scandal**, prin cîte o bolborosire de vorbe groase sau cîte o strecurare de insinuații în fiecare zi; pentru așa ceva este de sigur, este din nenorocire, un public, **publicul indiferent pentru cinste și dreptate** care se adună în jurul luptătorilor cum s'ar aduna în jurul atleților de circ sau a cocoșilor duelanți, pentru a însemna și judeca valoarea fiecărei lovituri, fiecărei mușcăături a pliscurilor ascuțite; dar de acel public n'avem nevoie, și n'avem grijă: ieai-e cine-i place și cine poate să-l ațîțe și să-l păstreze. Acei cari deschid deci revista noastră precum ar intra la alergările spaniole ca să aprecieze talentul unor matadori, să facă bine a cerca aiurea. „Sămănătorul”, **care nu e o revistă de provocări, nu e nici o revistă de răspunsuri, și nu e destul ca un scriitor să fie obraznic ca să atragă atenția noastră asupra lui».**

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2020-anul-iorga-anul-samanatoristilor-xxxvii-originea-si-margenile-polemicilor-imoralitatea-intelectuala-falsificarea-stiintifica--unui-critic-de-mor-polemicile-154113.html>

The screenshot shows a web browser window with the URL: <https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2020-anul-iorga-anul-samanatoristilor-xxxvii-originea-si-margenile-polemicilor-imoralitatea-intelectuala-falsificarea-stiintifica--unui-critic-de-mor-polemicile-154113.html>. The page features the Tribuna logo with the tagline "Dintotdeauna pentru totdeauna!". There are two main banners: one for Daniela Cîmpean, President of the Council of Judges, and another for Raluca Turcan, Vice Premier. A navigation menu includes: Eveniment, Actualitate, Stiri de pe strada mea, Sport, Cultura, Sanatate, Timp liber, Tribuna femellor, and Descopera lumea. The article title is "2020-Anul Iorga, anul sămănătoriștilor (XXXVII): Originea și margenile polemicilor! - Imoralitatea intelectuală, falsificarea științifică ... - Unui critic! - De mor polemicile ...!". Below the title, it shows the date "14.09.2020 08:23", "97 vizualizari", and "0 comentarii". A blue banner on the right says "SIGN UP FOR A PAYPAL BUSINESS ACCOUNT NOW".

În: *Tribuna*, 14 septembrie 2020